

Behandeld door S. Hendriks
Telefoonnummer (0318) 538 285

Bijlagen 3

Raadsleden en commissieleden van de
gemeente Veenendaal

Datum 12 december 2017
Onderwerp Aanbiedingsbrief onderzoeksrapport
'Functioneren en doorwerking van de
rekenkamercommissie van Veenendaal'

Geachte raadsleden en commissieleden,

Hierbij bied ik u het definitieve onderzoeksrapport 'Functioneren en doorwerking van de rekenkamercommissie van Veenendaal' aan. Dit onderzoeksrapport is in opdracht van de Rekenkamercommissie Veenendaal opgesteld door PBLQ. In bijlage 1 treft u in de vorm van een samenvatting het hoofdrapport met de onderzoeksopzet en resultaten in vogelvlucht. Het uitgebreide onderzoeksrapport met onderzoeksinformatie en achtergronden treft u in bijlage 2. Het onderzoek wordt op de griffie aangeboden voor behandeling in de raadscyclus van januari 2018.

Reactie van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie is van mening dat een onderzoek naar doorwerking van rekenkamerrapporten ook vraagt om een reflectie op de rekenkamercommissie zelf. Uitgangspunt daarbij is de stelling dat het bevorderen van de doorwerking al tijdens de uitvoering van het onderzoek kan plaatsvinden. In de publicatie van PBLQ zijn de resultaten van beide kanten van het onderzoek gepresenteerd.

Anders dan gebruikelijk bij onderzoeken van de Rekenkamercommissie Veenendaal, zijn de aanbevelingen die PBLQ op basis van dit onderzoek doet, gericht aan de rekenkamercommissie. In deze brief geeft de rekenkamercommissie een reactie op de aanbevelingen uit het onderzoek.

Algemeen

Het onderzoek maakt inzichtelijk hoe het dynamische proces van totstandkoming van de onderzoeksagenda tot besluitvorming door de raad en het proces van doorwerking daarna, op dit moment verloopt. Tevens wordt duidelijk welke interactie er daarbij plaatsvindt tussen de diverse betrokken partijen en welke beelden er leven bij de verschillende partijen. Dit zijn voor de rekenkamercommissie waardevolle inzichten.

Hieronder volgt op elk van de aanbevelingen uit het onderzoek een reactie namens de Rekenkamercommissie Veenendaal.

Interactie tussen de rekenkamercommissie en gemeentelijke organisatie anderszijds

De rekenkamercommissie staat positief tegenover de aanbeveling om een meer open en informele gedachtewisseling met zowel het college van B&W als de ambtelijke organisatie te realiseren. De formele (schriftelijke) momenten markeren belangrijke stappen in het onderzoeksproces. Daarnaast kan een goed informeel en mondeling contact bijdragen aan zowel de kwaliteit als efficiënte uitvoering van het onderzoekswerk. Dat begint al bij agendering van de onderzoeken. Uit het onderzoek blijkt dat de raad positief is over onderwerpen, zij wordt daar door middel van de jaarlijkse fractiebezoeken ook actief over geconsulteerd. Het college van B&W en de organisatie staan genuanceerder tegenover onderwerpen. Ondanks verschillende rollen ziet de rekenkamercommissie hierin reden voor gesprek om dit te verbeteren. De onafhankelijke status van de rekenkamercommissie is van groot belang, maar kan bestaan naast een geïntensiverde inhoudelijke dialoog waarbij het gezamenlijk belang van relevant en kwalitatief goed onderzoek naar het gevoerde gemeentebestuur het uitgangspunt is.

Termijnen ambtelijk en bestuurlijk wederhoor

Het onderzoek maakt expliciet dat er een discrepantie is over de beleving van de termijnen van ambtelijk en bestuurlijk hoor en wederhoor. Daar waar de organisatie de termijnen als kort ervaart, leeft bij de rekenkamercommissie de wens deze termijnen efficiënter te doorlopen. De rekenkamercommissie gaat graag een gesprek aan met betrokken partijen over mogelijkheden die het proces van hoor en wederhoor beter kunnen doen verlopen, zowel qua termijnen als inhoudelijk. Zij ziet daarbij een relatie met de eerste aanbeveling.

Rekenkamerbrieven

Rekenkamerbrieven kennen als belangrijk voordeel dat zij een korte doorlooptijd kennen en daardoor kunnen inspelen op actuele thema's die voorliggen in de raad. Doel dat de rekenkamercommissie met deze brieven nastreeft, is het informeren van de raad vanuit een onafhankelijke positie. Het positieve geluid dat in de jaarlijkse fractiebezoeken aan de rekenkamercommissie wordt teruggekoppeld over de brieven, stimuleert de ambitie om de raad met rekenkamerbrieven te (blijven) ondersteunen. In elk geval worden de brieven gebruikt om de raad bij gerelateerde onderwerpen te verwijzen naar een uitgevoerd eigen rekenkameronderzoek. Ook kunnen brieven verwijzen naar elders uitgevoerd (rekenkamer)onderzoek over een te behandelen onderwerp. De meest verstreckende vorm van rekenkamerbrieven bevatten een 'quickscan' van een voorliggend raadsvoorstel. De Rekenkamercommissie Veenendaal doet dit al enkele jaren bij de programmabegroting. Een belangrijk uitgangspunt bij alle vormen van rekenkamerbrieven is dat zij geen adviezen bevatten.

Brieven die naar de raad gestuurd worden, krijgt het college van B&W ter kennisname aangeboden. Een formele procedure van hoor en wederhoor past in de beleving van de rekenkamercommissie niet bij het karakter van de rekenkamerbrieven. De aanbeveling om inhoudelijk met het college van B&W van gedachten te wisselen over een op te stellen brief verdient nader onderzoek. Er liggen daartoe wat de rekenkamercommissie betreft ook aanknopingspunten in de eerste aanbeveling. In een situatie waarbij er vaker inhoudelijk tussen betrokken partijen gesproken wordt, kan ook een afstemming over rekenkamerbrieven op een natuurlijke wijze een plek krijgen.

Verantwoordelijkheid bewaken doorwerking

Het onderzoek toont aan dat de aanbevelingen uit de drie onderzochte onderzoeken vrijwel allemaal in behoorlijke mate zijn opgevolgd. De rekenkamercommissie is blij met deze conclusie en ziet gelijktijdig de uitdaging om doorwerking van het rekenkameronderzoek ook te bereiken in de buitenste doorwerkingscirkels die gericht zijn op effectueren en publiek verantwoorden.

De rekenkamercommissie herkent daarnaast de constatering dat de controle op de uitvoering van overgenomen aanbevelingen bij geen enkele instantie expliciet en structureel belegd is. De rekenkamercommissie wil dit in gezamenlijke overeenstemming met de betrokken partijen verder te concretiseren. Als het gaat om doorwerking ligt er bij iedere betrokken partij een eigen rol en verantwoordelijkheid. Gekoppeld aan de besluitvorming over het al dan niet overnemen van aanbevelingen uit rekenkameronderzoek, ziet de rekenkamercommissie een eerste verantwoordelijkheid op de controle bij de raad.

Bij het doen van aanbevelingen is de rekenkamercommissie de laatste jaren scherp op de formulering en adressering. Door hier ook in de toekomst scherp op te blijven, hoopt de rekenkamercommissie bij te dragen aan de uitvoering van aanbevelingen en de controle daarop.

Onafhankelijke ondersteuning bij kaderstellende rol raad

De rekenkamercommissie sluit zich aan bij de aanbeveling dat de discussie over de mogelijkheid om meer onafhankelijke ondersteuning te bieden aan de kaderstellende rol van de raad dient te worden voortgezet. Dit doet zij graag in gezamenlijkheid met de diverse betrokken partijen.

Vervolg

Ten aanzien van de aanbevelingen gaat de rekenkamercommissie graag het gesprek aan met de raad en het college van B&W. Om van gedachten te wisselen over de inhoud en om handen en voeten te geven aan de handreikingen die zijn gedaan ter verbetering van (de doorwerking van) het rekenkameronderzoek.

Bestuurlijke reactie

Zoals gebruikelijk heeft de rekenkamercommissie het rapport ook voor een bestuurlijke reactie voorgelegd aan het college van B&W van de gemeente Veenendaal. De bestuurlijke reactie treft u als bijlage 3.

In zijn algemeenheid spreekt de rekenkamercommissie zijn waardering uit voor de bestuurlijke reacties die het college van B&W geeft op rapporten van de rekenkamercommissie. De bestuurlijke reactie draagt bij aan een goede behandeling van het rapport door de raadscommissie en raad.

Met vriendelijke groet,

ir. G.L. Tjerkstra

Voorzitter Rekenkamercommissie Veenendaal